

Odpowiedź do Forum Związków Zawodowych na e-pocztę z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie uwag ZZTK do projektu nowelizacji ustawy z 11 września 2015 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o grach hazardowych (druk sejmowy nr 840)

ZZTK nie wnosi uwag do tekstu nowelizacji, bo ogranicza się ona wyłącznie do aktualizacji limitu wydatków na lata od 2025 do 2034 r. z tytułu dofinansowania na wypłatę wynagrodzenia dla twórców za użyczenie przez biblioteki publiczne egzemplarzy ich utworów.

Natomiast ZZTK przypomina, że ustawodawca uchwalając w/w ustawę z 11 września 2015 r. (tuż przed zakończeniem kadencji ówczesnego Parlamentu !) w sposób drastyczny i niezgodny z Rezolucją UE „Społeczny status artystów Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie społecznego statusu artystów (2006/2249(INI) - P6_TA(2007)0236”, **pozbawił wszystkich twórców** korzystania ze środków finansowych na stypendia i pomoc socjalną, którą uzyskiwali z wprowadzonego w 1994 r. ustawą o prawie autorskim i prawach pokrewnych **przepisu o Funduszu Promocji Twórczości**, na który wydawcy i producenci egzemplarzy utworów literackich, muzycznych, plastycznych, fotograficznych i kartograficznych, których czas ochrony autorskich praw majątkowych upłynął lub nie zaistniał, obowiązani byli wpłacać od 5% do 8% wpływów brutto ze sprzedaży egzemplarzy tych utworów, publikowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Mocą w/w ustawy z 11 września 2015 r. uchylono art. 40 oraz cały Rozdział 13 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych dot. Funduszu Promocji Twórczości. Natomiast środki z Funduszu Promocji Kultury (o którym mowa w ustawie z 11 września 2015 r.) nie są żadną „rekompensatą” dla twórców zamiast zlikwidowanego Funduszu Promocji Twórczości, gdyż są one znikomo małe w stosunku do wpływów, które miałyby Fundusz Promocji Twórczości (nie obciążający przy tym budżetu państwa).

Dlatego ZZTK uznaje za swój obowiązek działanie na rzecz przywrócenia zlikwidowanego Funduszu Promocji Twórczości i prosi Forum Związków Zawodowych o poparcie naszego stanowiska z okazji toczącego się procesu legislacyjnego nowelizacji ustawy z 11 września 2015 r. (wg naszej wiedzy ustawa obecnie ma trafić do Senatu). Załączamy usunięte w 2015 r. przepisy art. 40 i Rozdziału 13 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Art. 40.

- 1. Producenci lub wydawcy egzemplarzy utworów literackich, muzycznych, plastycznych, fotograficznych i kartograficznych, niekorzystających z ochrony autorskich praw majątkowych, są obowiązani do przekazywania na rzecz Funduszu, o którym mowa w art. 111, wpłaty wynoszącej od 5 % do 8 % wpływów brutto ze sprzedaży egzemplarzy tych utworów. Dotyczy to wydań publikowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Producenci i wydawcy dokonują wpłat, o których mowa w ust. 1, za okresy kwartalne w terminie do końca miesiąca następującego po zakończeniu kwartału, w którym uzyskano wpływy ze sprzedaży. Jeżeli wysokość wpłaty nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 1 000 euro, możliwe jest rozliczanie w innych regularnych okresach, nie dłuższych jednak niż rok obrotowy.*
- 2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do egzemplarzy chronionych opracowań utworów niekorzystających z ochrony autorskich praw majątkowych.*
- 3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określa, w drodze rozporządzenia, wysokość procentu, o którym mowa w ust. 1.*

Rozdział 13

Fundusz Promocji Twórczości

Art. 111.

1. *Tworzy się Fundusz Promocji Twórczości, zwany dalej "Funduszem".*
2. *Funduszem dysponuje Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.*
3. *Fundusz jest państwowym funduszem celowym nieposiadającym osobowości prawnej. Podstawą gospodarki finansowej Funduszu jest roczny plan finansowy, sporządzany na każdy rok budżetowy i zatwierdzany przez dysponenta Funduszu.*

Art. 112

Przychodami Funduszu są: 1) wpływy określone w art. 40, 2) wpływy określone w art. 79 ust. 2, 3) dobrowolne wpłaty, zapisy i darowizny, 4) inne wpływy.

Art. 113.

Środki Funduszu przeznacza się na: 1) stypendia dla twórców, 2) pokrycie w całości lub w części kosztów wydań utworów o szczególnym znaczeniu dla kultury i nauki polskiej oraz wydań dla niewidomych, 3) pomoc socjalną dla twórców.

Art. 114.

1. *Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii właściwych stowarzyszeń twórców, powołuje komisję opiniującą wnioski w sprawie dofinansowania wydań utworów o szczególnym znaczeniu dla kultury i nauki polskiej, wydań dla niewidomych oraz o przyznanie stypendiów i pomocy socjalnej dla twórców.*
2. *Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, podmioty uprawnione do występowania z wnioskiem o przyznanie środków z Funduszu oraz wymogi formalne, jakim powinien odpowiadać wniosek, uwzględniając konieczność właściwej realizacji zadań Funduszu.*

Niezależnie od powyższego przypominamy, że we wspomnianej powyżej **Rezolucji Parlamentu Europejskiego** pkt 21 stanowi: „wskazane byłoby, aby państwa członkowskie rozważyły możliwość przyznania artystom dodatkowego wsparcia, poza tym, które już obowiązuje, przewidując na przykład pobieranie podatku od komercyjnego wykorzystania wolnych od opłat oryginalnych utworów i ich wykonawców;...”

Należy zaznaczyć, że komercyjne wykorzystywanie wolnych od opłat (z powodu wygaśnięcia lub nie zaistnienia praw autorskich) oryginalnych utworów i ich wykonawców, zarówno polskich jak i zagranicznych, stanowi istotną konkurencję w stosunku do aktualnych wydań utworów polskich twórców obciążonych opłatami licencyjnymi. Podnosi to ceny wydań polskich utworów i zmniejsza popyt na rodzimą twórczość!

Krzysztof Dzikowski

przewodniczący ZZTK